

Cesta za snem, cesta do Ameriky

Cesta do bezpečí nebo putování za lepší budoucností, to byly důvody, proč se statisíce lidí snažily na přelomu 19. a 20. století dostat přes celou Evropu do Ameriky.

Výstava Ztracené obrazy:

Eugeen Van Mieghem a židovští emigranti do Nového světa

v pražské Galerii Roberta Guttmanna představuje osudy emigrantů, kteří odjížděli z belgického přístavu v Antverpách.

JUDITA MATYÁŠOVÁ

Tisíce lidí, kteří čekají na naložení a cestu za moře. Tisíce jiných, kteří teprve putují přes Evropu do některého z přístavů. Jednou z hlavních bran, která vedla do Nového světa, byly Antverpy. V roce 1875 se tam narodil Eugeen Van Mieghem, jeho rodina měla kavárnu v přístavu, spolupracovali také s přepravní společností Red Star Line. „Tato firma nabízela cestu do Ameriky za týden, maximálně dva. Red Star Line byla slavná po celé Evropě, měli mnoho prodejců a dobrou propagaci, pracovali pro ně známí výtvarníci, kteří navrhovali plakáty v secesním stylu,“ říká kurátor výstavy Arno Pařík z Židovského muzea v Praze.

V letech 1873 a 1934 z Antverp do Ameriky odjelo téměř dva a půl milionů emigrantů, byli to především Židé z východní Evropy a Ruska, kteří utíkali před pogromy.

V Galerii Roberta Guttmanna jsou k vidění nejen prospekty této společnosti, ale hlavně kresby a malby Van Mieghema, který od malička pozoroval každodenní ži-

Seznam cestujících na lodi Red Star Line, cca 1905

ARCHIV VAN MIEGHEM MUSEUM

vot v přístavu. Jeho skici černým uhlem zachycují tváře a gesta těch, kteří se loučí z původním domovem anebo čekají na další šanci odjet za štěstím. „V roce 1892 byl Van Mieghem přijat na výtvarnou akademii v Antverpách. Brzy ale zjistil, že mu klasická malba nevyhovuje, maloval i kreslil jiným způsobem. Chtěl rychle načrtnout konkrétní situaci a na to se malba nehodila, mnohem víc mu vyhovovalo skicování uhlem. Po čtyřech letech ho z akademie vyhodil profesor, který vyloučil také Van Gogha“ říká Pařík. Kariéra Van Mieghema tím ale neskončila, byl aktivní v ně-

kolika uměleckých skupinách a v roce 1901 byly jeho práce poprvé vystaveny v Bruselu na společné výstavě spolu s Monetem, Cézannem a Renoirem. První samostatnou výstavu měl v roce 1912 v antverpské Královské společnosti umění. Velká válka však jeho plány narušila, svoji tvorbu obnovil až ve 20. letech, kdy byl jmenován profesorem kresby na antverpské akademii. Zemřel v roce 1930.

Nový pohled na exodus

Podle kurátora je tato výstava zajímavá také proto, že nabízí nový a konkrétní po-

Čekání na loď. Emigranti v kavárně Van Mieghemovy matky.

KRESBA EUGREEN VAN MIEGHEEM

Za týden v Americe. Parolodí bylo cestování rychlejší.

ARCHIV FRIENDS OF RED STAR LINE

held na exodus uprchlíků. Podle Paříka v letech 1873 a 1934 přes Antverpy odjelo do Ameriky téměř dva a půl milionů emigrantů, byli mezi nimi Židé z východní Evropy a z Ruska, kteří prchali před pogromy nebo před dlouholetou službou v carské armádě.

Rada uprchlíků doufala, že se jim v Americe bude dařit lépe, protože v Evropě byla tehdy finanční a zemědělská krize. Firma Red Star Line přepravovala tisíce lidí každý týden. Jejich lodě poskytovaly komfort, který známe z Titaniku. Noblesní prostředí, kavárnu, kasi-

no, čítárnu, pro nemajetné byla ale tahle místa zapovězena, jeli v podpalubí, mohli jen na zád a museli si vystačit s minimem jídla a pitné vody. Pro židovské uprchlíky byla navíc plavba po moři cestou, která jim připomínala příběhy ze Starého zákona, které vypráví o Leviathanovi, mořské příšeře, jež vede lidstvo do zkázy.

Ztracené obrazy: Eugeen Van Mieghem a židovští emigranti do Nového světa, Galerie Roberta Guttmanna, Židovské muzeum v Praze, do 10. dubna 2016